

GUIA DEL GRAU DE DISCAPACITAT

FEDERACIÓ CATALANA D'AUTISME

Aquesta Guia de lectura fàcil va destinada a les persones amb autisme i a les seves famílies per tal que puguin conèixer els passos a seguir per tramitar el grau de discapacitat a Catalunya.

Què és i per a què serveix el certificat de discapacitat?

És un document administratiu que acredita el grau de discapacitat d'una persona.

El grau de discapacitat indica en percentatge (%) la discapacitat que té una persona en relació amb les activitats de la seva vida diària i l'autocura.

Permet accedir a un seguit de **drets, serveis, programes i prestacions** que tenen com a objectiu facilitar la integració i participació efectiva a la societat, davant els desavantatges derivats de la discapacitat.

Es considera discapacitat a partir d'un grau del **33%**.

Què es té en compte a l'hora de fer la valoració?

Limitacions i condicions:

- Físiques.
- Psíquiques.
- Sensorials.
- Comunicació.

Factors socials:

- Entorn familiar.
- Situació laboral.
- Situació educativa.

Com es valora el grau de discapacitat?

El 18 d'octubre s'aprova el Reial decret 888/2022 pel qual s'estableix el nou procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de discapacitat. L'objectiu és actualitzar i substituir l'anterior Decret de l'any 1999.

Aquest nou decret va entrar en vigor a partir de l'abril del 2023, amb l'objectiu d'establir criteris més específics, més enllà dels criteris físics o biològics, **tenint en compte els factors socials i psicològics.**

Aquest decret s'ajusta al model social que proposa la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat i estableix nous criteris objectius per a la qualificació del grau de discapacitat.

El nou decret permet que les persones puguin anar **acompanyades** per una persona de confiança, afavorint l'autonomia i la seguretat d'aquelles persones que tenen una discapacitat severa o grans necessitats de suport.

També permet que els menors amb discapacitat tinguin garantit el dret de ser informats i escoltats, exerciran els seus drets en igualtat de condicions que els adults. Les persones amb un grau més alt també participaran en els processos i se'ls preguntarà quines són les seves necessitats i la seva vida quotidiana.

A més, s'estableix un **criteri d'urgència** per a persones amb altres malalties anomenades "rars", per causes humanitàries o d'especial necessitat. També s'aplica una reducció en els terminis per a dones víctimes de violència de gènere.

La valoració del grau de la discapacitat es realitzarà mitjançant l'aplicació d'aquests nous barems:

Barem de Deficiència Global de la Persona (BDGP).
Avaluació de les alteracions funcionals i corporals a l'hora de realitzar les AVD.

Barem de Limitacions de l'Activitat (BLA). Avaluació de la capacitat per realitzar les activitats habituals en l'entorn real, tenint en compte les limitacions, dispositius i necessitats de suport que tingui assignats la persona.

Barem de Restriccions de la Participació (BRP). Avalua les dificultats que presenta la persona en l'acompliment de les activitats en un context real.

Barem de Barreres Contextuals i Ambientals (BFCA).
Avaluació de les possibles barreres en l'entorn de la persona, tant físiques com psicològiques i que interfereixen en les seves capacitats.

Aquests nous barems permetran fer una **valoració i qualificació** més encertada de realitats que causen discapacitat com les discapacitats psicosocials, l'autisme o les malalties rares.

Hi ha quatre tipus de discapacitats i es distribuiran de la següent forma:

- Classe 0, tipus/grau nul, percentatge de 0% a 4%. Els símptomes, característiques, signes o seqüeles, **són mínims** i no justifiquen una disminució de la capacitat de la persona per realitzar les activitats de la vida diària. La persona no té cap dificultat per desenvolupar-se en les activitats de la seva vida diària.
- Classe 1, tipus/grau lleu, percentatge de 5% a 24%. Els símptomes, característiques, signes i seqüeles existeixen i justifiquen **alguna dificultat** per a dur a terme les activitats de vida diària. La persona és independent a la pràctica totalitat de les activitats diàries.
- Classe 2, tipus/grau moderat, percentatge de 25% a 49%. Els símptomes, característiques, signes i seqüeles causen una disminució important de la capacitat de la persona per realitzar algunes activitats de la vida diària, podent existir **limitació total en alguna d'elles**, excloses les d'autocura, per la qual cosa es previsible trobar situacions de necessitat d'assistència d'altres persones lleu o inexistent.
- Classe 3, tipus/grau greu, percentatge de 50% a 95%. Els símptomes, característiques, signes i seqüeles causen una disminució important de la capacitat de la persona i impossibilitat en la realització de la majoria d'activitats de la vida diària, podent existir **limitació total en força activitats**, incloses les d'autocura, per la qual cosa és previsible trobar situacions de necessitat d'assistència d'altres persones moderada o greu.
- Classe 4, tipus/grau total, percentatge de 96% a 100%. Els símptomes, característiques, signes i seqüeles causen una disminució molt important de la capacitat de la persona i **impossibilitat de realitzar gairebé totes les activitats** de la vida diària, incloses la majoria d'activitats d'autocura, per la qual cosa la necessitat d'atenció d'altres persones per la seva supervivència serà total.

BAREM DE MOBILITAT

El servei de valoració i orientació també pot aplicar el barem de mobilitat reduïda que determina el **grau de capacitat motriu** que té una persona amb discapacitat

Hi ha un tribunal mèdic específic en l'Institut Nacional de Salut que avalua cada cas i determina, en un primer moment, el **barem de mobilitat reduïda** que té la persona.

Aquest barem és diferent del grau de discapacitat. En aquest cas, s'estudia la capacitat motora de la persona. Si la persona va en cadira de rodes, depèn

de dos bastons o croses o pot caminar però presenta conductes agressives o molestes de difícil control significa que té deficiències de mobilitat.

El resultat del barem de mobilitat reduïda pot donar accés a prestacions com ara targetes d'aparcament, ajudes econòmiques per a l'adaptació o l'accessibilitat de l'habitatge, llicència d'ocupació de reserva d'estacionament de vehicle, entre d'altres.

La resolució d'aquest pot donar com a **resultat positiu (SI) o negatiu (NO)** i si existeix dificultat o no.

El barem es dona quan presenta les següents situacions:

- Utilitzin cadira de rodes
- Depenguin de bastons para poder-se moure
- **Puguin caminar però que a causa de greus deficiències intel·lectuals amb conductes molestes o agressives o de difícil control, els dificulti la utilització de mitjans de transport normalitzats.**

Si la persona no es troba en cap d'aquestes situacions, es valorarà:

- Deambular en un terreny pla
- Deambular en un terreny amb obstacles
- Pujar i baixar un tram d'escalas
- Sobrepassar un graó de 40 centímetres
- Sostenir-se en peu en una plataforma d'un mitjà normalitzat de transport

En aquest sentit, si el barem de mobilitat és positiu, l'usuari pot beneficiar-se de diverses **ajudes especials** com disposar de la targeta especial d'estacionament en zones reservades, ajudes per a l'adaptació del vehicle, entre altres.

NECESSITAT DE TERCERA PERSONA

A partir del **75% de grau** de discapacitat, també es valora el barem de necessitat de tercera persona, que és el barem d'avaluació del nivell de dependència d'una persona de la necessitat d'ajuda d'una altra persona per a dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària.

Com se sol·licita el grau de discapacitat?

PAS 1: Entrega de la sol·licitud i documentació requerida

La tramitació es realitza a través de les administracions públiques autonòmiques.

Es pot sol·licitar en qualsevol moment i no té cap cost monetari.

Es pot tramitar: Presencialment a les Oficines d'Afers Socials i Famílies, les Oficines d'Atenció Ciutadana del Departament de Drets Socials, l'Oficina d'Atenció Ciutadana del Districte Administratiu (Departament d'Economia i Hisenda), l'Oficina d'Atenció Ciutadana a Girona, l'Oficina d'Atenció Ciutadana a les Terres de l'Ebre i les Oficines de registre d'entrada i sortida de documents de la Generalitat de Catalunya demanant [cita prèvia](#) i [telemàticament](#) a través del web de la Generalitat (és necessari disposar d'idCAT Mòbil o certificat digital).

Documentació:

- Sol·licitud de reconeixement. Trobareu la sol·licitud [aquí](#).
- Fotocòpia del DNI, NIF o NIE de la persona beneficiària.
- Fotocòpia del llibre de família o partida de naixement en cas que el beneficiari sigui menor de 16 anys.
- Informes mèdics, psicològics o socials emesos per professionals autoritzats (actuals).
- En cas que la persona sol·licitant sigui pensionista per incapacitat total, absoluta o gran invalidesa: Fotocòpia de la resolució de l'INSS en què es reconegui la condició de pensionista per incapacitat permanent total, absoluta o gran invalidesa, o bé resolució del Ministeri d'Economia i Hisenda o bé del Ministeri de Defensa en què es reconegui la condició de pensionista per jubilació o retir per incapacitat permanent per al servei, o inutilitat.

En el cas que s'actui en nom de la persona interessada, cal aportar:

- Si és el pare o la mare de la persona interessada:
  - Llibre de família.
- Si és el tutor o la tutora legal de la persona interessada i aquesta és menor de 18 anys:
  - Resolució administrativa o judicial de tutor/a o guardador/a.
- Si és l'assistent o l'assistenta de la persona interessada:

- Sentència d'incapacitat i l'acceptació de càrrec de l'assistent, sempre que no estigui inscrit en el registre electrònic de representació.
- Si és el representat legal de la persona beneficiària:
  - Apoderament notarial o apoderament apud acta, sempre que no estigui inscrit en el registre electrònic de representació,
- Altres:
  - Document acreditatiu de la representació voluntària segons l'article 5 de la Llei 39/2015.

D'acord amb l'habilitació legal establerta en la disposició addicional 7a de la Llei 2/2014, no caldrà aportar: el document identificador (DNI/NIF) de la persona amb discapacitat, ni de qui actuï com a tutor/a o com a representant legal.

PAS 2: Valoració del grau de discapacitat

Enviaran una notificació per correu ordinari a l'adreça que hagin fet constar a l'imprès de sol·licitud. En aquesta carta se'ls indicarà el dia, hora i lloc on s'han de presentar i si han d'aportar informació mèdica administrativa.

La valoració de la discapacitat es realitza al **Centre d'Atenció a la Discapacitat (CAD)**, format per un equip multiprofessional anomenat **EVO (Equip de Valoració i Orientació)**.

Els equips es componen per:

- Professional de la medicina → S'informa sobre la medicació i l'estat actual de la persona a través d'informes i proves mèdiques.
- Professional de la psicologia → Consulta sobre com afecta la discapacitat a la persona durant el seu dia a dia, nivell de cansament, estat d'ànim i existència, o no, de medicació psiquiàtrica o psicològica.
- Professional del treball social → Consulta la situació familiar, social i econòmica.

Es rebrà la resolució final al domicili en un termini de 3 mesos.

La resolució conté:

- ✓ Certificat de discapacitat amb el tipus de discapacitat de la persona.
- ✓ La necessitat, o no, d'atenció d'una tercera persona de suport.
- ✓ Temporalitat: pot ser definitiu o provisional amb data de revisió.

PAS 3: Valoració de serveis i prestacions econòmiques

Si el resultat és igual o superior al 33% es podrà accedir a una sèrie de **beneficis i ajudes** per a la discapacitat del 33%.

Quan el sol·licitant té un grau del 65% o més, a part dels beneficis que es poden optar quan es té un grau de 33%, també es pot accedir a una sèrie de bonificacions extres.

Aquests beneficis i ajudes són diferents drets, serveis, programes, prestacions econòmiques i mesures d'acció positiva que l'ordenament jurídic i el sistema de serveis socials destina a les persones amb discapacitat com per exemple mesures fiscals, mesures de transport i mobilitat, mesures relacionades amb la integració laboral, serveis socials, mesures per facilitar l'educació, mesures relacionades amb l'habitatge, mesures per l'accés a justícia gratuïta.

Cal tenir en compte, però, que cadascuna de les mesures, serveis i prestacions assenyalades, tenen els seus requisits específics amb relació a variables com: un grau de discapacitat determinat, la necessitat de tercera persona, dificultats de mobilitat, l'edat, la situació familiar, laboral, cultural, econòmica etc.

Reclamació resolució del grau de discapacitat

Si la persona no està d'acord amb la resolució, disposa d'un termini de 30 dies, per a possibles reclamacions.

Per poder fer reclamació a la resolució del grau de discapacitat **s'ha de presentar una sol·licitud de reclamació prèvia a la via jurisdiccional** (es demana a qualsevol oficina d'Afers Socials i Famílies o una Oficina d'Atenció Ciutadana dels Serveis Centrals del Departament de Drets Socials (Passeig Taulat 266-270) informant que no s'està d'acord amb la resolució i s'entrega en aquestes mateixes oficines.

És important adjuntar informes mèdics i socials exposant que no s'està d'acord amb la resolució i explicant les raons justificant el percentatge que es consideri. L'administració haurà de contestar en un termini de 45 dies (hàbils). Si la reclamació es desestima o bé no es resol dins del termini de 45 dies, es podrà interposar una demanda davant dels jutjats socials.

Revisió del grau de discapacitat

La revisió del grau de la discapacitat, no es podrà sol·licitar fins que hagi transcorregut un termini mínim de 2 anys des de la data en què es va dictar resolució, excepte en els casos en què s'acrediti error de diagnòstic o s'hagin produït canvis substancials en les circumstàncies que van donar lloc al reconeixement de grau.

Per a demanar la revisió, cal emplenar la sol·licitud i adjuntar la documentació necessària els informes mèdics pertinents. Es pot entregar la sol·licitud [telemàticament](#) o presencialment demanant [cita prèvia](#).

Targeta acreditativa de discapacitat

La targeta permet donar testimoni del reconeixement del grau de discapacitat i servir de **document probatori** d'aquest reconeixement.

Rebran la targeta les persones a qui se'ls reconegui un grau de discapacitat igual o superior al 33%, provisional o definitiu.

La Targeta dona dret a un seguit d'avantatges en els àmbits de cultura, esport, mobilitat, oci i lleure i permet accedir a beneficis fiscals.

Com es pot sol·licitar? [Telemàticament](#) o presencialment demanant [cita prèvia](#) a l'Oficina d'Afers Socials i Famílies, una oficina d'Atenció Ciutadana o Oficines de registre d'entrada i sortida de documents de la Generalitat de Catalunya, per sol·licitar la targeta, el duplicat o renovar-la targeta.

S'envia la targeta al domicili en un termini aproximat d'una setmana, un cop tenim la resolució del grau de discapacitat, sense necessitat de fer cap gestió.

Troblem el **llistat orientatiu d'avantatges** segons requisits específics per a persones amb discapacitat legalment reconeguda, elaborat per la Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat, del Departament de Drets Socials de la Generalitat de Catalunya al següent [enllaç](#).

Guia creada per Mònica Font, treballadora social de la Federació Catalana d'Autisme.